

SBORNÍKY TECHNICKÉ HARMONIZACE

2014

ÚNMZ

TECHNICKÉ NORMY A VAŠE PODNIKÁNÍ

**JAK PROFITOVAT Z UŽÍVÁNÍ TECHNICKÝCH NOREM PŘI VAŠEM PODNIKÁNÍ
A JAK SE ZAPOJIT DO AKTIVIT TECHNICKÉ NORMALIZACE**

Ing. Petr Kubeš

TECHNICKÉ NORMY A VAŠE PODNIKÁNÍ

JAK PROFITOVAT Z UŽÍVÁNÍ TECHNICKÝCH NOREM PŘI VAŠEM PODNIKÁNÍ A JAK SE ZAPOJIT DO AKTIVIT TECHNICKÉ NORMALIZACE

Přeloženo z anglického originálu:

STANDARDS AND YOUR BUSINESS - How your business can benefit from standards and participate in standardization activities

Vydaného:

CEN & CENELEC, srpen 2013
info@cencenelec.eu, www.cencenelec.eu

Český překlad:

© Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví,
2014

Přeložil a doplnil o příklady českých podniků:

Ing. Petr Kubeš

Oponentura:

Ing. Zuzana Nejezchlebová, CSc.
Ing. Tomáš Velát
Ing. Lukáš Tichý
Ing. Andrea Peková

Odpovědný člen redakční rady STH ÚNMZ:

Ing. Jiří Kratochvíl

Vydal:

Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ) v edici Sborníky technické harmonizace ÚNMZ.

NEPRODEJNÉ – publikace je k dispozici k volnému šíření, nesmí být využita ke komerčním účelům a šířena může být výhradně bezplatně.

OBSAH

Co jsou to technické normy?	5
Kdo technické normy vytváří?	6
Technická normalizace na evropské úrovni.....	7
Jak mohou technické normy pomoci Vašemu podnikání?	10
Výhody plynoucí z využívání technických norem.....	14
Proč se podílet na technické normalizaci?.....	20
Jak se můžete zapojit do technické normalizace?	21
Členové CEN a CENELEC.....	23

„Technické normy nás obklopují ze všech stran, aniž bychom si to vždy uvědomovali.“

Miliony podniků uplatňují a používají technické normy každý den.

Technické normy jsou hodnotnými nástroji, které mohou pomoci Vašemu podnikání:

- **zajistit** kvalitu a bezpečnost výrobků a/nebo služeb,
- **dosáhnout** kompatibility mezi výrobky a/nebo jejich součástmi,
- **zpřístupnit** nové trhy a zákazníky v zahraničí,
- **uspokojit** požadavky a očekávání Vašich zákazníků,
- **snížit** náklady, omezit množství odpadu a zvýšit efektivitu,
- **být v souladu s** příslušnou legislativou včetně nařízení EU,
- **získat** znalosti o nových technologiích a inovacích.

Vědět, kterou technickou normu kdy použít a jak ji správně uplatnit, je pro úspěch Vašeho podniku životně důležité. Je také podstatné si uvědomit, jak normy vznikají a jak můžete k procesu technické normalizace přispět.

Tato brožura poskytuje stručný úvod do světa norem a jejich různých druhů. Vysvětluje, proč jsou normy pro podnikání nezbytné a jak se podniky všech velikostí mohou na technické normalizaci podílet. Nabízí také přehled různých způsobů, jak můžete pomoci utvářet obsah norem, které by mohly být důležité pro Vaše podnikání.

Co jsou to technické normy?

Technická norma je dokument, který stanovuje požadavky na konkrétní předměty, materiály, komponenty, systémy nebo služby, nebo podrobně popisuje konkrétní metody a postupy. Normy jsou vytvářeny na základě konsenzu a schváleny uznanými normalizačními orgány.

Existuje několik **typů technických norem**. Některé z nejčastěji používaných norem stanovují požadavky, které konkrétní druh výrobku, služby nebo procesu musí splňovat, aby bylo možné prokázat, že je „vhodný pro daný účel“. Jiné typy norem se vztahují k metodám zkoušení, terminologii a definicím, požadavkům na informace nebo kompatibilitu propojení.

Technické normy poskytují jednotlivcům, podnikům a různým organizacím společný základ pro vzájemné porozumění. Užitečné jsou zejména pro komunikaci, měření, obchod a výrobu.

Technické normy usnadňují obchod zajištěním kompatibility a součinnosti komponent, produktů a služeb. Jsou přínosem pro podniky i spotřebitele, pokud jde o snížení nákladů, zvýšení výkonu a zlepšení bezpečnosti.

Technické normy nejsou obecně závazné, což znamená, že podniky a další organizace nejsou ze zákona povinny je používat. V některých případech však mohou normy usnadnit dodržování právních předpisů, jako např. normy obsažené v evropských směrnicích a nařízeních.

„Hlavním cílem normalizace je vymezit dobrovolné technické nebo kvalitativní specifikace, jež mohou současné nebo budoucí výrobky, výrobní postupy nebo služby splňovat. Normalizace se může týkat různých otázek, například normalizace jednotlivých jakostních tříd či rozměrů konkrétního výrobku nebo technických specifikací na trzích výrobků nebo služeb, kde jsou nezbytné slučitelnost a interoperabilita s jinými výrobky nebo systémy.“

Nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropské normalizaci (1025/2012)

Kdo technické normy vytváří?

Národní normalizační orgány (např. členové CEN a CENELEC¹) mohou vytvářet své vlastní národní normy a také přispívat k vypracování a přijetí norem na evropské a mezinárodní úrovni. Mohou Vám poskytnout informace o všech druzích technických norem a poradí Vám, jak získat technické normy, které byste mohli potřebovat.

Národní normalizační orgány sdružují zástupce obchodu a průmyslu a ostatní zainteresované strany, jako například spotřebitelské organizace, environmentální skupiny a organizace zabývající se problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví. Skutečnou práci na definování a vypracování norem provádí odborníci v technických komisích, kteří jsou jmenováni jednotlivými zainteresovanými stranami.

Evropské normy jsou vypracovávány a vydávány evropskými normalizačními organizacemi: Evropským výborem pro normalizaci (CEN), Evropským výborem pro normalizaci v elektrotechnice (CENELEC) a Evropským ústavem pro telekomunikační normy (ETSI).

Mezinárodní normy jsou vypracovávány a vydávány mezinárodními normalizačními organizacemi: Mezinárodní organizací pro normalizaci (ISO), Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) a Mezinárodní telekomunikační unií (ITU). Mezinárodní normy jsou zvláště významné jako prostředek k usnadnění obchodu mezi různými zeměmi.

Ve většině případů vychází iniciativa k přípravě nové technické normy od podniků, které se domnívají, že by bylo vhodné najít jednotný způsob řešení určitých specifických potřeb. Tyto podniky a další zainteresované strany, včetně orgánů veřejné správy a akademických odborníků se účastní normalizační činnosti na národní, mezinárodní a evropské úrovni.

Většinu technických norem (včetně evropských norem implementovaných do národních soustav a mezinárodních norem) lze zakoupit od národního normalizačního orgánu v daném státě. Příjmy z prodeje norem přispívají k finanční udržitelnosti celého systému technické normalizace.

¹ Kompletní seznam všech členů CEN a CENELEC naleznete na stranách [23](#), [24](#) a [25](#).

Technická normalizace na evropské úrovni

Existují 3 evropské normalizační organizace (ESOs – European Standardization Organizations), které jsou oficiálně uznané Evropskou unií jako odpovědné za vypracování a přijetí evropských norem. Jsou to:

CEN – Evropský výbor pro normalizaci

CENELEC – Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice

ETSI – Evropský ústav pro telekomunikační normy

Členy CEN a CENELEC jsou národní normalizační orgány a národní elektrotechnické komitety 33² evropských zemí – včetně všech členských států Evropské unie (EU) a dalších zemí, které jsou součástí jednotného evropského trhu. Všechny evropské normy, které byly schváleny a přijaty CEN a CENELEC, jsou automaticky přijímány a uznávány ve všech těchto zemích.

Většina evropských technických norem je vypracována v reakci na specifické potřeby, které byly identifikovány v podnicích a u jiných potenciálních uživatelů norem.

Některé evropské normy jsou připravovány na základě požadavků (nebo **mandátů**), které jsou Evropskou komisí směřovány k evropským normalizačním organizacím (ESOs). Mnohé z těchto norem jsou také známy jako **harmonizované normy**. Umožňují podnikům zajistit, že jejich výrobky (nebo služby) jsou v souladu se **základními požadavky** stanovenými v evropské legislativě (směrnice).

Evropské normy jsou vytvářeny týmy odborníků, kteří mají rozsáhlé znalosti v dané oblasti nebo tématu. Členové technických komisí (stejně tak subkomisí a pracovních skupin) v CEN a CENELEC jsou nominováni národními normalizačními orgány.

Od technické komise se očekává, že zohlední názory a zájmy všech příslušných zainteresovaných stran, včetně obchodu a průmyslu, výzkumných ústavů, spotřebitelských a ekologických organizací. Všechny tyto zainteresované strany jsou požádány, aby vyjádřily svá stanoviska k návrhům norem, například v etapách veřejného projednávání, které jsou organizovány na národní úrovni v každé zemi.

² počet řádných členů v roce 2013

Každý národní normalizační orgán nebo národní elektrotechnická komise, které jsou součástí systému CEN nebo CENELEC, jsou povinny přijmout každou evropskou normu jako normu národní a zpřístupnit ji pro zákazníky ve své zemi. Je také nutné zrušit všechny stávající národní normy, které jsou s novou evropskou normou v konfliktu. Evropská norma se tak stává národní normou ve všech zemích, které jsou členy CEN a CENELEC.

Každá evropská norma je rozpoznatelná podle jedinečného referenčního kódu, který obsahuje písmena „EN“. CEN a CENELEC kromě evropských norem (EN) rovněž vytváří a publikují několik dalších typů dokumentů. Patří mezi ně harmonizační dokumenty (HD), technické zprávy (TR), technické specifikace (TS) a pracovní dohody (CWA).

Normalizační činnosti CEN a CENELEC se týkají výrobků, procesů a služeb v širokém spektru odvětví.

- Mezi témata a odvětví, které pokrývají aktivity **CEN**, patří:

- Produkty z biomasy
- Chemie
- Stavby
- Potraviny
- Vytápění, větrání a klimatizace (HVAC)
- Materiály
- Nanotechnologie
- Tlaková zařízení
- Služby

- Mezi témata, která pokrývají aktivity **CENELEC**, patří:

- Elektrotechnika
- Elektromagnetická kompatibilita (EMC)
- Optické komunikace
- Palivové články
- Elektrické spotřebiče pro domácnost
- Solární (fotovoltaické) elektrické soustavy

- Mezi témata a odvětví, které pokrývají aktivity **CEN** i **CENELEC**, patří:

Přístupnost
Letectví a kosmonautika
Spotřebitelské výrobky
Elektromobily
Životní prostředí
Energetika a zařízení
Zdraví a bezpečnost
Zdravotnictví
Informační a komunikační technologie (ICT)
Bezpečnost strojních zařízení
Měření
Zdravotnická zařízení
Železnice
Bezpečnost a obrana
Inteligentní sítě
Smart Metering
Doprava, a obaly a balení

Ačkoliv se zabývají různými oblastmi a sektory, CEN, CENELEC a ETSI také v celé řadě oblastí spolupracují na společné normalizační činnosti, v níž se jejich příslušné kompetence shodují či překrývají. Společně zpracovávají různá témata v oblasti životního prostředí, hospodaření s energií, elektrické distribuční sítě („inteligentní sítě“) a automatizace domácností („inteligentní budovy“), stejně jako informační a komunikační technologie (ICT).

Jak mohou technické normy pomoci Vašemu podnikání?

Využívání technických norem může Vašemu podnikání přinést mnoho výhod.

→ Lepší výsledky, vyšší kvalita a spolehlivost

Technické normy poskytují jasné pokyny a instrukce, které, pokud se jimi řídíme, zajistí, že výrobek nebo služba budou splňovat řadu specifických kritérií kvality, odpovídající požadavkům zákazníků.

Implementací příslušných norem můžete dosáhnout lepší úrovně výkonnosti a spolehlivosti. To Vám pomůže získat a udržet zákazníky pro Vaše výrobky a služby, čímž se Váš podnik stane konkurenceschopnější a úspěšnější.

→ Bezpečnost a ochrana zdraví Vašich pracovníků a spotřebitelů

Technické normy pomáhají chránit zdraví a bezpečnost Vašich zaměstnanců, zákazníků a široké veřejnosti, stejně tak jako snížit dopad na životní prostředí.

Při tvorbě evropských norem jsou vzaty do úvahy všechny příslušné předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví, včetně podnětů z organizací specializujících se na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, ochranu spotřebitele a ochranu životního prostředí.

Správným používáním příslušných norem můžete dostát své povinnosti vůči svým zaměstnancům a zákazníkům, jakož i právním závazkům.

→ Kompatibilita mezi různými výrobky a komponenty

Technické normy jsou užitečným nástrojem pro zajištění vzájemné kompatibility různých výrobků a komponentů a jejich správného fungování při jejich vzájemném propojení. Tento cíl – také známý jako interoperabilita – je nezbytný pro řadu průmyslových odvětví.

Pokud budete věnovat zvláštní pozornost technickým normám, můžete si být jisti, že všechny Vámi poskytované výrobky a služby budou vzájemně kompatibilní a že budou také fungovat s výrobky a službami nabízenými jinými společnostmi a organizacemi.

→ Jasná komunikace s dodavateli a zákazníky

Technické normy poskytují přesné a široce přijímané popisy komponentů, produktů a služeb. Díky nim si bude každý článek v dodavatelském řetězci jasně vědom přesných požadavků, které musí při své práci splňovat.

Po zařazení odkazů na konkrétní normy v katalogích výrobků, v nabídkových řízeních, v zakázkách na dodávky a v kupních smlouvách můžete trvat na tom, že dodavatelé musí tyto požadavky respektovat. Můžete se tak ujistit, že výrobky a/nebo služby, které poskytujete, budou odpovídat očekávání Vašich zákazníků.

→ Přístup k zákazníkům po celé Evropě a na celém světě

Pomocí evropských norem může Vaše firma plně využívat výhod jednotného trhu a oslovit až 600 milionů potenciálních spotřebitelů v celé Evropě.

Evropské normy vydané CEN a CENELEC jsou uznávány a přijímány ve 33 zemích, takže si můžete být jisti, že při použití těchto norem budete moci prodávat své výrobky a/nebo služby ve všech těchto zemích.

Kromě toho je mnoho norem CEN a CENELEC identických s mezinárodními normami vydávanými ISO a IEC (nebo z nich vychází), což Vám zjednoduší obchody s klienty a/nebo dodavateli mimo Evropu.

→ Vyšší úroveň důvěry a spokojenosti zákazníků

Rozhodujícím předpokladem pro úspěch každého podnikání je získat si důvěru zákazníků a udržet jejich spokojenost. Technické normy Vám mohou k dosažení těchto cílů pomoci tím, že umožňují dodržet vysokou úroveň kvality jak v celém dodavatelském řetězci a výrobním procesu, tak při poskytování služeb.

Jakmile zákazníky přesvědčíte, že jste schopni dlouhodobě poskytovat vysoce kvalitní výrobky nebo služby, s větší pravděpodobností Vám zůstanou věrní a budou nadále kupovat Vaše produkty, využívat Vaše služby a podporovat Vaše podnikání.

→ Snížení nákladů, omezení odpadu a vyšší efektivita

Technické normy usnadňují zákazníkům výběr mezi různými dodavateli poskytujícími rovnocenné výrobky nebo služby, čímž podporují hospodářskou soutěž. Zákazníci si srovnáním rozdílů z hlediska kvality, ceny a dalších kritérií mohou vybrat mezi výrobky nebo službami, které jsou v souladu se stejnou technickou normou.

Normy rovněž přispívají ke snížení množství odpadu a vyšší efektivitě. Například evropské normy integrující principy „ekodesign“ jsou cenným nástrojem pro snížení spotřeby energie a pomáhají tak spotřebitelům šetřit peníze.

→ Shoda s příslušnými právními předpisy (včetně směrnic EU)

Díky užití technických norem mohou společnosti a další organizace zaručit, že jejich výrobky a služby splňují požadavky příslušných právních předpisů.

Některé evropské normy (tzv. „harmonizované normy“) umožňují společně zajistit, že jejich produkty, služby a procesy jsou v souladu s požadavky konkrétních evropských směrnic a/ nebo nařízení EU. Ti, kteří využívají tyto normy, mohou potvrdit výhody plynoucí z „předpokladu shody“ s příslušnými právními předpisy.

→ Přístup k nejnovějším poznatkům a nejmodernější řešení

Evropské a mezinárodní normy jsou vytvářeny odborníky z různých zemí, kteří sdílejí své znalosti a zkušenosti v daném oboru. Tyto normy jsou rovněž pravidelně prověřovány, čímž je zajištěno, že zohledňují nejnovější vědecký, technologický, regulační a tržní vývoj.

S odkazem na aktuální verze příslušných norem můžete profitovat z přístupu k nejlepším dostupným znalostem a nejmodernějším řešením.

→ **Pozitivní vnímání a pověst Vaší firmy**

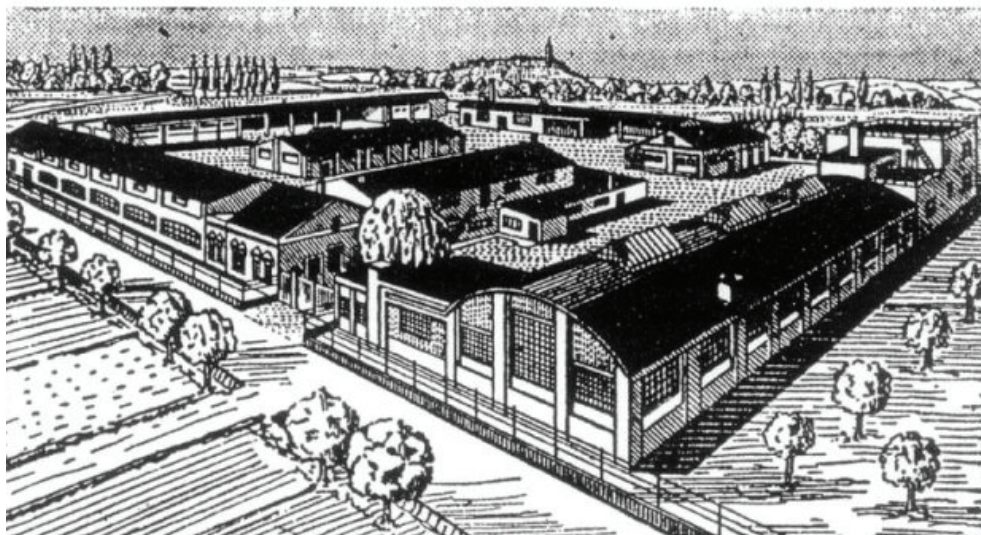
Vedle přímých výhod z používání technických norem existují také nepřímé přínosy, které mohou být pro dlouhodobý úspěch Vašeho podnikání stejně důležité.

Technické normy jsou způsobem, jak ukázat světu, že jste se zavázali k dokonalosti – a to nejen v kvalitě svých produktů a/nebo služeb – ale také z hlediska zdraví a bezpečnosti, řízení procesů, environmentálních aspektů atd.

Firmy a organizace, které technické normy správně používají, pociťují skutečné výhody také v tom, jak jsou vnímány svými zákazníky, zainteresovanými stranami a širším okolím (orgány veřejné správy, média, občanská společnost atd.)

Výhody plynoucí z užívání technických norem

Zde jsou příklady podniků, které mají z užívání norem prospěch, a rozhodly se aktivně zapojit do technické normalizace.

BRATŘI HORÁKOVÉ s r.o.

Pan Miloš Horák je jednatelem firmy Bratři Horákové s.r.o., která navazuje na rodinnou tradici z období již před 1. světovou válkou. Firma navrhuje a vyrábí chladicí zařízení, zaměstnává přibližně 90 pracovníků a má zaveden systém managementu podle normy ČSN EN ISO 9001. Pan Miloš Horák je členem Technické normalizační komise TNK 112 „Chladicí zařízení“ a sám o vztahu firmy k technické normalizaci říká:

„Kořeny firmy sahají až do roku 1898. Zpočátku strojírenská firma se postupně se rozrůstala, hlavním výrobním programem se stala chladicí zařízení. Všestranný poválečný rozmach však v roce 1948 zastavilo znárodnění, firma byla postupně začleněna pod různé státní podniky. Novodobá historie firmy se začala psát v roce 1992, kdy byla továrna odkoupena do vlastnictví rodiny původních majitelů.

Uvědomili jsme si, že pro udržení firmy na trhu je důležité zajistit maximální spokojenost našich zákazníků. To nás vedlo k vybudování systému managementu kvality podle ČSN EN ISO 9002.

Certifikát naše společnost získala v roce 1997, jako první český podnik v oboru. V roce 1999 byla certifikace rozšířena na ČSN EN ISO 9001. Pravidelné externí audity garantují kvalitu poskytovaných výrobků a služeb naší firmou.

V dnešní globální ekonomice jsou správné informace základem úspěchu. Technické normy mají tu výhodu, že poskytují stejné informace všem, velkým i malým podnikům, a šance na úspěch se tak vyrovnávají. Znalost technických norem, zvláště převzatých evropských a mezinárodních norem, je proto nezbytností. Jako člen technické normalizační komise dostávám návrhy norem k připomínkám a máme tak možnost připravit výrobky, které splňují nové požadavky podle připravovaných evropských norem. Tím se i otvírá větší prostor pro export. V chladicí technice se normotvorná činnost zaměřuje zejména na použití nových chladiv splňující ekologické požadavky na ochranu ozonové vrstvy země.“

PRAGOPROJEKT, a.s.

PRAGOPROJEKT, a.s. je projektově-inženýrská společnost s širokou domácí i zahraniční zkušeností v oboru dopravních a inženýrských staveb. Od roku 2009, na základě rámcové smlouvy uzavřené mezi a.s. PRAGOPROJEKT a Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ), vlastní společnost CTN licenci k užívání označení „Centrum technické normalizace“. Díky této licenci se společnost aktivně podílí na procesu tvorby

Předseda představenstva PRAGOPROJEKT, a.s.
Ing. Marek Svoboda

technických norem na úrovni evropských a mezinárodních normalizačních organizací a na přejímání evropských a mezinárodních technických norem do soustavy českých technických norem (ČSN) v oblasti navrhování a provádění vozovek a zemních těles, v oblasti projektování pozemních komunikací, mostů a tunelů a v navazujících a souvisejících oblastech. To samozřejmě kromě aktuál-

ních informací přináší také firmě prestiž v oboru. V rámci procesu tvorby technických norem má pak společnost šanci ovlivnit normy již při jejich vzniku, kdy spolupracuje s uznávanými odborníky a specialisty v oboru. Tyto kontakty pak napomáhají tomu, že je a.s. PRAGOPROJEKT partnerem vysokých technických škol v různých projektech technologické agentury TA ČR a úzce spolupracuje s Ministerstvem dopravy.

Působnost společnosti PRAGOPROJEKT, a.s. v normalizační činnosti pomáhá k vysoké odbornosti pracovníků a rychlé informovanosti o novinkách v oboru. Interním školením zaměstnanců přispíváme k rozšiřování znalostí v platné legislativě a novinkách potřebných v oboru komplexní činnosti projektování, inženýrské činnosti i technických dozorů staveb.

Úroveň kvality a odbornosti úspěšně prověřil v roce 2013 dozorový audit společnosti CQS – Sdružení pro certifikaci systémů jakosti norem ČSN EN ISO 9001, ČSN EN ISO 14001 a ČSN OHSAS 18001.

Silniční vývoj – ZDZ

Společnost Silniční vývoj – ZDZ se již od roku 1996 zabývá zkoušením a certifikací výrobků vybavení pozemních komunikací a materiálů pro dopravní značení. Součástí společnosti jsou akreditovaná zkušební laboratoř, certifikační orgán na výrobky, autorizované

vaná osoba pro posuzování výrobků v rámci národního systému a oznámený subjekt pro posuzování výrobků podle harmonizovaných evropských norem. Zaměstnanci společnosti jsou také členy mnoha mezinárodních organizací zabývajících se mimo jiné tvorbou technických předpisů, harmonizací jejich užívání v Evropě a aktivně se podílejí na přípravách evropských harmonizovaných norem. Klienty společnosti jsou kromě zástupců státní správy jako Ředitelství silnic a dálnic či Ministerstvo dopravy zejména výrobci vybavení pozemních komunikací z celé Evropy, ale i ze zemí mimo Evropské společenství např. USA, Čína a Izrael.

„Práce na evropské standardizaci nám umožňuje setkávat se pravidelně s odborníky z celé Evropy, ať již z řad zástupců silničních autorit, zkušebních laboratoří či výrobců a také přenášet naše zkušenosti do praxe. Je pro nás velkým přínosem, že se můžeme podílet na postupném sjednocování požadavků na výrobky v celoevropském měřítku a odstraňování technických překážek pro vstup na jednotlivé trhy v rámci evropského prostoru.“

*Ing. Irena Šašinková, CSc.
jednatelka společnosti*

SQS Vláknová optika, a.s.

Společnost SQS Vláknová optika a.s. byla založena v roce 1994 v Nové Pace v České republice. Písmena S-Q-S v názvu společnosti jsou prvními písmeny jmen jejích tří zakládajících členů: Jiřího Šimka, Wilhelma Quittnera a Zdeňka Švitorky a výraz „vláknová optika“ charakterizuje obchodní orientaci firmy. Původně se společnost specializovala na výrobu pasivních optických vláknových konektorů, která byla založena na exkluzivní patentované technologii Diamond aktivně středěných konektorů. Již od samotného počátku pochopili zakladatelé význam technické normalizace a možnost ji aktivním přístupem ovlivnit, proto se jeden se zakladatelů Ing. Zdeněk Švitorka již od roku 1996 aktivně zapojil do práce v pracovních skupinách Mezinárodní elektrotechnické komise IEC, Evropského výboru pro normalizaci v elektrotechnice CENELEC a na národní úrovni také jako člen technické normalizační komise TNK 98 Vláknová optika.

V současnosti je společnost předním evropským výrobcem součástí vláknové optiky a optoelektroniky. Výroba je postavena na vlastním vývoji, který se zaměřuje na inovace a vývoj zcela nových produktů, stále častěji jako zákaznických řešení pro nejrozličnější aplikace napříč průmyslovými sektory. K předním evropským i světovým firmám patří SQS především v oblasti výroby specifických komponentů. SQS neustále vyhledává nové a nové příležitosti pro uplatnění svých dosavadních znalostí a zkušeností v nových odvětvích a využívá pro svůj rozvoj i znalost technických norem, k jejichž tvorbě se snaží po náhlém odchodu Ing. Švitorky přispět i jeho nástupci.

„Pryč je doba, kdy vláknová optika a optoelektronika byly spojovány téměř výhradně s aplikacemi v telekomunikacích. V současnosti se naše komponenty uplatňují také ve velmi náročných prostředích např. v automobilním, těžebním, strojírenském, chemickém, lékařském nebo leteckém průmyslu, v podmořských telekomunikacích i v dalších průmyslových odvětvích. Protože se velmi často jedná o inovativní nebo zcela nová řešení, je technická normalizace i z důvodu dalšího uplatnění těchto produktů na trhu pro nás klíčová. Kromě toho účast naší firmy v národních a mezinárodních normalizačních organizacích považujeme za vysoce prestižní a přizvání k této práci si velmi vážíme.“

*Wilhelm Quittner
generální ředitel a předseda představenstva, SQS Vláknová optika a.s.*

Proč se podílet na technické normalizaci?

Zatímco některým podnikům stačí mít prospěch z pouhého užívání technických norem a jejich správného používání, existuje také několik důvodů, proč si mnoho firem zvolí možnost se na tvorbě technických norem aktivně podílet.

Zapojením se do technické normalizace můžete pomoci utvářet obsah nových technických norem, které budou mít vliv na Vaše podnikání, v průběhu jejich přípravy. Můžete se tak ujistit, že veškeré sporné otázky nebo připomínky, které považujete za důležité, jsou během vzniku normy vzaty v úvahu, a mohou zabránit případným vícenásobným (nebo je minimalizovat) nebo jiným negativním dopadům na Vaše podnikání.

„Evropská norma je formována těmi, kteří přispívají k jejímu vytvoření.“

Pokud se budete zapojovat do procesů v technické normalizaci pravidelně, budete také **lépe informováni** o všech novinkách, které by mohly mít vliv na Vaše podnikání. To se týká příležitostí podílet se na revizích stávajících technických norem, na návrzích na tvorbu nových norem, nebo na zavedení nových předpisů – a to jak na národní, tak na evropské úrovni.

Účastí v technických skupinách – ať už na národní, evropské nebo mezinárodní úrovni – mohou odborníci z Vaší firmy profitovat **z přístupu k nejnovějším poznatkům** v daném oboru či odvětví, které jsou pro Vaše podnikání zásadní. Seznámí se s významnými inovacemi a technologickými novinkami, nově vznikajícími trendy a měnícími se potřebami trhu.

Jak se můžete zapojit do technické normalizace?

Firmy, stejně jako jiné organizace a zainteresované strany, se mohou podílet na technické normalizaci mnoha různými způsoby.

Je na každém podniku nebo organizaci se rozhodnout, zda si přeje zapojit se do technické normalizace a jakým způsobem. Tato volba obvykle závisí na řadě faktorů, včetně počtu a rozmanitosti oborů nebo odvětví, kterým se chce věnovat, množství technických odborníků, kteří by se mohli na technické práci podílet, a na možnosti využívat kombinaci zdrojů (spolupráce s dalšími společnostmi nebo organizacemi).

Vyjádřete svůj názor na národní úrovni

Vstupní branou pro podniky a další zainteresované strany při zapojování se do technické normalizace je národní normalizační orgán. Tyto národní orgány Vám mohou poskytnout aktuální informace o tom, jaké technické normy jsou vytvářeny v oblasti Vašeho zájmu a jak můžete pomoci utvářet jejich obsah.

Nejjednodušším způsobem, jak vyjádřit svůj názor, je předložení písemných připomínek v reakci na veřejné projednávání návrhů norem. Tato projednávání (nebo „připomínkování“), se musí konat ve všech členských zemích před tím, než může být jakákoli nová evropská norma přijata v CEN nebo CENELEC.

Pokud se chcete přímo podílet na diskusích o nových technických normách, můžete za firmu nominovat odborníky, kteří se stanou členy národních technických komisí (včetně „zrcadlových komisí“), které jsou zodpovědné za monitorování činnosti technických komisí a přispívání k tvorbě norem na evropské a/nebo mezinárodní úrovni.

Čím dál tím více technických prací probíhá elektronicky, a to buď e-mailem, nebo pomocí webových nástrojů (tzv. „připomínkování on-line“). Také telekonference snižují potřebu osobních setkání, což šetří čas a snižuje náklady na zapojení se do technické normalizace.

Vyjádřete svůj názor na evropské úrovni

Účast na technických pracích na národní úrovni může někdy být prvním krokem k zapojení do normalizační činnosti na evropské úrovni nebo na mezinárodní úrovni. To může vést k nominaci experta jako člena technické komise (TC), subkomise (SC) nebo pracovní skupiny (WG) CEN nebo CENELEC. Je ale důležité si uvědomit, že členové těchto evropských technických orgánů ve svých zemích reprezentují konsenzus všech zainteresovaných stran – ne jen zájmy konkrétní společnosti nebo organizace. Tato zásada je známa jako „princip národní delegace“.

Využívejte Vaše oborové sdružení nebo podnikatelský svaz

Jiný způsob ovlivňování tvorby technických norem je prostřednictvím oborových sdružení nebo zástupců specifických odvětví. V mnoha případech jsou tyto národní asociace také součástí celoevropských federací, které na evropské úrovni přispívají k normalizační činnosti v rámci své pravomoci jako partner nebo jako spolupracující organizace CEN a/nebo CENELEC.

Členové CEN a CENELEC

Pro více informací o technických normách a způsobech, jak se Vaše firma může do technické normalizace zapojit, se obraťte na Národní normalizační orgán – ÚNMZ – Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

Austria

AS – Austrian Standards Institute
www.austrian-standards.at

OVE – Österreichischer Verband für Elektrotechnik
www.ove.at

Belgium

NBN – Bureau de Normalisation / Bureau voor Normalisatie
www.nbn.be

CEB/BEC – Comité Electrotechnique Belge / Belgisch Elektrotechnisch Comité
www.ceb-pec.be

Bulgaria

BDS – Български институт за стандартизация
www.bds-bg.org

Croatia

HZN – Hrvatski zavod za norme
www.hzn.hr

Cyprus

CYS – Κυπριακός Οργανισμός Τυποποίησης
www.cys.org.cy

Czech Republic

ÚNMZ – Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
www.unmz.cz

Denmark

DS – Dansk Standard
www.ds.dk

Estonia

EVS – Eesti Standardikeskus
www.evs.ee

Finland

SFS – Suomen Standardisoimisliitto SFS ry
www.sfs.fi

SESKO – Suomen Sähkötekninen Standardoimisyhdistys
www.sesko.fi

France

AFNOR – Association française de normalisation
www.afnor.org

AFNOR – Système français de normalisation–UTE (UTE – Union Technique de l'Electricité)
www.ute-fr.com

Germany

DIN – Deutsches Institut für Normung
www.din.de

DKE – Deutsche Kommission Elektrotechnik Elektronik Informationstechnik im DIN und VDE
www.dke.de

Greece

ΕΛΟΤ – Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
www.elot.gr

Hungary

MSZT – Magyar Szabványügyi Testület
www.mszt.hu

Iceland

IST – Staðlaráð Íslands
www.stadlar.is

Ireland

NSAI – National Standards Authority
of Ireland
www.nsai.ie

Italy

UNI – Ente Nazionale Italiano
di Unificazione
www.uni.com

CEI – Comitato Elettrotecnico Italiano
www.ceiweb.it

Latvia

LVS – Latvijas standarts
www.lvs.lv

Lithuania

LST – Lietuvos standartizacijos
departamentas
www.lsd.lt

Luxembourg

ILNAS – Institut Luxembourgeois
de la normalisation, de l'accréditation,
de la sécurité et qualité des produits
et services
www.ilnas.lu

The former Yugoslav Republic of Macedonia

ISRM – Институт за стандардизација
на Република Македонија
www.isrm.gov.mk

Malta

MCCAA – Malta Competition and
Consumer Affairs Authority
www.mccaa.org.mt

The Netherlands

NEN – Nederlands Normalisatie-instituut
NEC – Nederlands Elektrotechnisch
Comité
www.nen.nl

Norway

SN – Standard Norge
www.standard.no

NEK – Norsk Elektroteknisk Komite
www.nek.no

Poland

PKN – Polski Komitet Normalizacyjny
www.pkn.pl

Portugal

IPQ – Instituto Português da Qualidade
www.ipq.pt

Romania

ASRO – Asociația de Standardizare
din România
www.asro.ro

Slovakia

SUTN – Slovenský ústav technickej
normalizácie
www.sutn.sk

Slovenia

SIST – Slovenski inštitut za standardizacijo
www.sist.si

Spain

AENOR – Asociación Española
de Normalización y Certificación
www.aenor.es

Sweden

SIS – Swedish Standards Institute
www.sis.se

SEK – Svensk Elstandard
www.elstandard.se

Switzerland

SNV – Schweizerische Normen-
Vereinigung
www.snv.ch

Electrosuisse
www.electrosuisse.ch

Turkey

TSE – Türk Standardları Enstitüsü
www.tse.org.tr

United Kingdom

BSI – British Standards Institution
www.bsigroup.com

CEN (Evropský výbor pro normalizaci) a **CENELEC** (Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice) jsou oficiálně uznané organizace zodpovědné za tvorbu a definování technických norem na evropské úrovni. Tyto normy stanovují specifikace a postupy ve vztahu k široké škále produktů a služeb.

Členové CEN a CENELEC jsou národní normalizační orgány a národní elektrotechnické komitety 33³ evropských zemí. Evropské normy (EN), které byly schváleny CEN a CENELEC, jsou přijímány a uznávány ve všech členských zemích.

CEN a CENELEC pracují na podpoře mezinárodní harmonizace norem v rámci Dohody o technické spolupráci s **ISO** (Mezinárodní organizace pro normalizaci) a **IEC** (Mezinárodní elektrotechnická komise).

³ počet řádných členů v roce 2013

© Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví,
Gorazdova 24, 128 01 Praha 2, k volnému prohlížení a stažení
na www.unmz.cz.

Praha 2014.

Redakční uzávěrka: 31. 08. 2014.
